

BULTSBOLS MISSIONSFÖRSAMLING 1883 - 1983.

Himmelriket är likt ett senapskorn, som man tager och lägger ned i sin åker. Det är minst av alla frön, men när det har växt upp, är det störst bland kryddväxter, ja det bliver ett träd...." Matt. 13:31-32.

För drygt ett sekel sedan såddes detta frö. För 100 år sedan började fastare konturer att skönjas, och i dag ser vi mera klart dess storhet. Aldrig blev väl Bultsbols missionsförsamling bland de stora församlingarna i orten, det är inte så vi menar, men då vi räknar samman alla dem som under årens lopp varit inympade i församlingsträdet, mer än 200 personer, blir det en ganska stor skara. Läger vi därtill alla som genom missionsförsamlingens arbete nåtts av evangeli hälsning, förundras vi. Det lilla fröet, sätt i ringhet, fick konsekvenser för tusental. Varje by, ja varje gård har på något sätt berörts av församlingens arbete. Inte alltid, inte ens ofta, fick denna kontakt avsedd verkan. Men vi vet att djupt i människornas medvetande finns himmelrikets frö nedlagt. Kanske att en dag detta frö skall finna så mycket god jord att det kan slå rot. väckelsen är här. Vissa tider i det flydda har varit väckelsetider. Det var inte fråga om blixtnedslag utan fastmer den långa såningstidens förbytande i en skördens dag. DET VAR SÅ DET BÖRjade.

Under mitten av 1800-talet blåste över vårt land en mäktig väckelsens vind. Även våra bygder nåddes av denna. Från grannlandskapet i söder kom de dragandes, glädjebudbärarna, med budskap om frid och frigörelse. I varje socken, varje by, ja varje hem, blev den nya rörelsen samtalsämnet. Många väcktes till insikt om sin synd och flydde till Kristus Jesus och fann frid. Sammankomster hölls i torp och bondstugor, i Guds fria natur, ja, varhelst tillfälle gavs. Överallt strömmade människor till. Avstånd, väder och annat avskräckte inte. Det enda nödvändiga stod i centrum. Peter Malm, en smed från Renstad och trädgårdsmästare Andersson var bland de första i vår bygd, som gripna av Guds Ande, stod upp för att föreläsa Guds ord. Sedan följde Johan Nätt, Porsa-Johan, Johan i Granviken och Karl Andersson i Kopparp för att blott nämna några få. Missionshus byggdes i Stava och Ödeshög. I Ödeshög redan på 1860-talet. Tidigare hade pastor Ekman i Stora Åby, sedermera Heda, fått predika nådens ord till hjälp och tröst för månghundra själar i syndanöd. Många talar än idag, som andra eller tredje generationens människor, om den skakande förkunnelse från pastor Ekman, som grep deras fäder.

Annars sågs den nya rörelsen med skeptiska ögon från kyrkligt håll. Ja, ibland hårdnade det till och urartade till nära nog förföljelse. Vid ett tillfälle predikade smeden från Renstad i Tingstads knekttorp då fjärdingsmannen, på dåvarande prästens uppmaning, infann sig för att förbjuda sammankomsten. Den ovannämnde trädgårdsmästare Andersson blev den 23 mars 1882 inkallad till kyrkorådet för att varnas för sin predikoverksamhet, som också lett till nattvardsfirande. Tidigare känd för supigt och lösaktigt leverne ansåg man honom inte skickad att förkunna Guds ord. Enligt folktraditionen lär han då tjänstgörande präst, Hohl, anklagat honom därför; ha svarat: "Det förundrar mig att jag inte då och därför blev kallad inför Eder".

Prosten Schenström utlyste kyrkostämma för att göra slut på den fria verksamheten i pastoratet, men stötte på motstånd från bland annat nämndemannen Andersson i Fogeryd, som uppträdde med sådan kraft och auktoritet att ingen åtgärd beslutades. Så småningom ebbade detta motstånd ut så att under senare år ett alltmera gott förhållande uppstått mellan de fria samfunden och folkkyrkan.

MISSIONSHUSBYGGE. Alltmera gjorde sig behovet av egen samlingslokal gällande. Enligt jubileumsberättelsen från 1908 - 25 års-jubileet - var det på sågbacken vid Bodebols såg de första planerna härför tog ~~form~~. Johannes Andersson i Klämmestorp och August Jonsson i Amundeby samtalande därom och detta samtal resulterade i att ett bönhus byggdes i Bultsbol 1883. Johannes Andersson erbjöd fri plan i närheten av sitt hem, men då västerbygden också ville vara med, måste man hitta en plats mera centralt. Johan Andersson i Bankaby skänkte fri plan här i Bultsbol, och så löstes detta problem på ett lyckligt sätt. Ännu fanns ingen missionsförening. Man utsåg därför några personer, för saken intresserade, att styra med det hela. Med stora uppoffringar och mycken möda fullgjorde de sitt värv. Våren 1883 började man. Man mötte från början och sedan hela tiden stort intresse från ortsbefolkningens sida. På husgrunden satt av Janne Hagelin byggdes huset under ledning av Karl Pettersson från Haddåsens ägor. På sommaren samma år hade bygget fått väggar och tak. Då samlades man till möte och Gustafsson i Lyckan föreläste Guds ord. Han var alltså den förste förkunnaren i detta missionshus. Sedan skulle han för övrigt tjäna församlingen som predikant under många år. Den andra predikan hölls av Nelly Hall från Jönköpings missionsförening. Missionshuset var inte heller vid detta tillfälle färdigt. Det berättas att en plankhög avsedd till bänkar låg i ett hörn, då man samlades till detta möte. I ett annat stod en liten björk. (Det är möjligt att detta möte hölls 13/9. Kassaboken har en kollekt införd denna dag). Innan året var förgånget hade dock Bultsbols missionshusbygge fullbordats.

MISSIONSFÖRENING BILDAS. Hittills hade ingen missionsförening bildats. Några troende från bygden hade varit inskrivna i den nattvardsförening, som bildats i Ödeshög 1882. En arbetsförening hade dock funnits tidigare. Dess räkenskaper sträcker sig från 24/4 1877. Ledare för denna var Johanna Svensdotter i Sunneby. Noggranna anteckningar från denna tid finns bevarade. Troligen har missionsföreningen bildats under hösten 1883, ty då 1883 års räkenskaper revideras sker detta i Bultsbols missionsförenings namn. Man har då en egen kassaförvaltare: E. A. Jonsson Amundebys och två utsedda revisorer: O. N. Lindgren i Siggeryd och Johannes Andersson i Klämmestorp. Från 1884 kan dock bokföras en mera ordnad verksamhet på platsen. Då upprättades matrikel över medlemmar och antages stadgar, (5/11)

PASTORER. En församlings historia är ofta dess predikanter. Under den första tiden tjänade här Gustavsson i Lyckan, O. N. Lindgren, Svensson i Ödeshög m. fl. Sergeant Hvitfeldt bodde i lokalen 1886-89 och tjänade som predikant, Karl Hagman, Jonsson i Tranås, Alfred Gomer i Torp, Gustafsson från Norrland, Carl Johansson i Fällan, Scheutz Ödeshög, Lundmark, Kronström, Gustav Hall, A.F. Nilsson, A.G. Lindkvist, Wissing, Ernst Andersson, Cederborg, Bergman, Persson, Mobeck, och Hennings är några av dem som under den första fyrtioårsperioden tjänade föreningen.

1922-42 verkade här flera evangelister och missionsskoleelever såsom: David Larsson, David Gustafsson, Ahlstedt, Edlund, Josef Olsson, Henrik Johansson, Alvar Andersson, Hedmo, Wårdmark, Bertil Karlsson, Häggström, Anders Karlsson, Bergdal, Oskarsson, Edvin Fransson, Herbert Gustafsson, Oskar Svensson, Hallenberg, Sunnergren, och Henrik Arvidsson för att nämna några få.

- Från sekelskiftet fanns i bygden en friförsamling vilken även många av missionsföreningens medlemmar tillhörde. Givetvis förekom vissa spänningar emellan men 1936 gick de samman och från denna tid talar vi alltså om Bultsbols missionsförsamling.

1943-1947 tjänade Lennart Hagvil församlingen, 1947-1952 Lennart Berglund, Erik Fransson, Åke Lönaner och Rudolf Fasth, 1952-1954 Eric Elg, 1954-1959 Henry Andersson- Anderhorn, 1961-1964 Allan Wendefors, 1964-1966 Björn Åderman- Printz, 1966-1968 Arne Eriksson, 1969-1976 Gösta Luthersson, 1976-1977 Maritha Valtersson, 1977-1980 Harald Fritzon och från 1981 åter Maritha Valtersson.

BARN- och UNGDOMSARBETE. Redan innan något missionshus fanns, hölls söndagsskola här och var i hemmen. Sedan missionshuset blev färdigt har söndagsskola hållits här. För 10 år sedan fanns ungefär 30 barn i Bultsbols söndagsskola, nu finns det ungefär ett dussin, som undervisas av 4-5 lärare i två grupper.

1916 bildades Bultsbols Ungdomsförening, som från starten fick 12 medlemmar. Predikant Cederborg blev dess förste ordförande. 1954 synes den dock ha upplösts. I varje fall gäller sista anteckningen om dess existens från denna tid. 1972 bildades en ny ungdomsförening, denna gång gällande hela pastorskretsen. Den hade vid starten ungefär 30 medlemmar, nu finns där drygt 40. Några av dessa kommer från Bultsbol.

Juniorarbete upptogs 1920. Fram till 1964 hade Bultsbols Missionsförsamling egen juniorförening, men från 1965 gick man samman med Haddåsen och Stava och juniorföreningen Treklövern bildades. Denna verksamhet pågick ett tiotal år men kom mer och mer att smälta samman med UV- arbetet, och för ett par år sedan överfördes Treklövern's kassa, och det arbete som ledde till en auktion varje vår, till UV-kåren.

1962 kom nästa gren i ungdomsarbetet. Det gällde UV. Redan på hösten 1961 började förberedelserna genom att Allan Wendefors, pastor i kretsen då, kom till skolorna i Siggeryd och Munkeryd och informerade om UV. Senare kom UV- sekreterare Thord Wickström och samlade intresserade ledare och sen även barn och så bildades i samarbete med Stava mfs Stava/Bultsbols UV-kår. De första tio åren hade uv ett 25-tal medlemmar. UV- möten hölls under några år varannan vecka och då omväxlande i Stava och Bultsbol. Så småningom kom också Klöverdala med i arbetet och mötena hölls då i Bultsbol varannan gång och i Stava eller Klöverdala varannan. Allt fler ungdomar drogs till UV- arbetet och snart gick nästan varje barn i 7-12 årsåldern i vår UV-kår. Då var det dags för en liten omorganisering. Fortfarande har vi en UV-kår och medlemsantalet i denna var vid senaste årsskiftet 108, uvar (mini-uv, uv-scout), hjälpledare och ledare inräknade. UV-mötena hålls sedan några år varje vecka igen och ungefär en gång i månaden träffas vi alla i Bultsbol och har gemensamt uv-möte. Det kan vara filmkväll, lägereko, hemlig gäst, lägerinformation eller dylikt. Övriga uv-möten, ungefär tre i månaden, samlas vi till patrullsamlingar i det missionshus, som ligger närmast till.

Församlingens barn- och ungdomsarbete omfattas med innerlig förbön, lönen uteblir inte. Församlingen har under flydda år i huvudsak rekryterats från denna arbetsform. Genom barn- och ungdomsverksamheten har snart sagt alla hem i bygden på ett eller annat sätt nåtts av församlingens arbete. Den har därigenom fått röna mycken uppskattning.

SYFÖRENING. Arbetsföreningen från 1877, eller kanske t.o.m. ännu tidigare under Johanna Svendsdotters ledning, har under olika ledare arbetat oförtrutet. Under flera tiotal år stod, vår nu äldsta medlem, Anna Andersson, Torp i ledningen för syföreningen. Arbetet där förs nu vidare av Ellen Fransson och Elna Andersson. Genom de olika generationernas intresserade

ansvarstagande har åtskilliga medel slussats genom församlingskassan ut till missionen. 1877 uppgick auktionsmedlen till 42:61. Denna summa gick oavkortad till Israelsmissionen. 1972 uppgick auktionsmedlen från t^o försäljningar till 4200:- och 1982 var denna summa så stor som En stor del av dessa medel går nu till underhållet av missionär Runa Hjälme fjord i Sydafrika. Sedan 8 dec. 1963 är hon vårt sändebud på denna avlägsna ort.

ANTAL MEDLEMMAR. Anteckningar om hur många som var medlemmar den första tiden är sparsamt förekommande. En förteckning, troligen från 1884, ger dock vid handen att 48 personer vid den tiden tillhört församlingen. 1892 var medlemsantalet 65. Så långt vi kan finna har sammanlagt (fram till 1973) 233 personer kortare eller längre tid tillhört Bultsbols missionsförening/missionsförsamling. Svårigheter finns att exakt kartlägga medlemsantalet p.g.a. ovannämnda friförsamling och missionsförening. År 1973 var medlemsantalet 23. Idag tio år senare är medlemsantalet 34.

ORDFÖRANDE. Tio personer har under åren beklätt den ansvarstunga posten som ordförande. Karl Otto Frid 1884, 1890-93; Johan Andersson Bankaby och Bultsbol 1885, 1894-97; August Jonsson Amundeby 1886, 1898-1900; Hwidtfeldt 1887-89, Alfred Krantz Skälaby 1900-04, Claes Jern Skälaby 1905-1932, Hjalmar Andersson Siggeryd 1933-41, Fridtjof Pantzær Bankaby 1942-44, Albin Karlsson Bultsbol 1945-50 och sedan 1951 Harry Pharmansson.

åtta

KASSÖR. Kassörssysslan har beklätt av ~~sju~~ personer; August Jonsson Amundeby 1884, August Andersson Skorperyd 1885-95, Alfred Andersson Tyrabol 1896-1904, 1911-1919, Gustav Andersson Tingstad 1905-10, Karl Andersson Torp 1920-44, David Oskarsson Tingstad 1944-49. År 1950 övertogs denna syssla av Paul Jern, som fortfarande bistår Siri Fransson som numera sköter det mesta av kassörsarbetet.

MISSIONSHUS + REPARATION. Vid flera tillfällen har missionshuset reparats, och alltid har man rönt stort intresse och välvilja från bygdens folk. 1958 gjordes en omfattande ombyggnad, som förändrade interiören totalt. Lagom till jubileet 18-19 oktober detta år (75 år) var allt klart och man kunde inviga nya lokaler och fira 75 år samtidigt. Under år 1972 påbörjades på nytt en genomgripande förbättring av lokaliteterna. Denna reparation slutfördes lagom till 90-årsjubileet. Först i tur stod köksutrymmena, som fick en mera ändamålsenlig utformning. Sedan följde studierum och lilla sal, som tapetserades, målades och fick heltäckningsmatta. Vidare ördnades med toaletter och andra sanitära frågor. Ett tidigare outnyttjat vindsutrymme iordningställdes för söndags-

skolans och UV-kårens räkning. (Luthersson var där drivkraft) 23 september 1972 invigdes denna del. Knappt var detta arbete slutfört innan planerna gjordes upp för iordningställande även av stora salen. Under vinter 1973 drog detta arbete igång och den 15 april var det dags för invigningshögtid igen. Alla dessa reparationsarbeten drog givetvis stora kostnader. Genom generösa donationer av Lisa Norr och Eda Ross blev det oss möjligt att verkställa dessa arbeten. Nittio år firades alltså i nyrenoverat missionshus, till 100 årsjubileet har även en liten uppsnyggning gjorts. Denna gång gällde det farstun, som målats om.

SAMARBETE. Alltefter som åren gått har människor fått allt lättare att ta sig fram med hjälp av bilar. Det har varit både till fördel och nackdel för vårt arbete. Många andra intressen lockar naturligtvis men det som är fördel är att vi kan samarbeta mera i kretsens sex församlingar. Vi kan besöka varandras missionshus på möten och många samlingar på speciella dagar har blivit tradition. Så brukar vi t.ex. samlas i Åsa på långfredagar och i Bultsbol på Allhelgonagudstjänt och till Klöverdala far vi på första advent. Vissa missionsdagar hålls också gemensamt, då vi främst tänker på vår missionär Runa och gör insamling till underhållet. Julottorna brukar hållas vartannat år i Stava och vartannat år i Bultsbols missionshus. Varje år brukar vi också träffa söndagsskolan från Immanuelskyrkan i Ödeshög vid ett vårbesök i Bultsbol och ett höstbesök i Ödeshög. Sedan tre år har alla söndagsskolor gemensam höststart också. Då samlas en mängd barn och vuxna på Ödeshögs torg och tågar till Klockarängen, där möte hålls. Baptistförsamlingen i Ödeshög har vi sedan många år ett gott samarbete med när det gäller läger. Sedan ett 15-tal år tillbaka har våra ungdomar fått deltaga i det av Baptistförsamlingen anordnade Fällanlägret. Sionförsamlingen i Boet har vi också gemensamma samlingar med. Tältmöten brukar vi ha tillsammans vartannat år och varje år har vi en mötesserie tillsammans i Boets Bygdegård.

Då det gäller gemensamma samlingar så har vi i år för andra gången haft församlingsdag för hela kretsen. Förra året var vi tillsammans en hel dag i ett missionshus på Visingsö och i år lånade vi SMU:s sommarhem en söndag. Under de senaste åren har vi också haft kontakt med missionsfälten på ett mer påtagligt sätt vid två tillfällen. År 1978 besökte Ingrid Staaf SAM:s mission i Japan bl.a., och 1982 besökte Elisabeth Andersson fältet i Sydafrika. Dessa resor har sedan lett till möten med insamlingar för missionen.

EPILOG. Den största delen av Bultsbols Missionsförsamlings medlemmar genom tiderna är förenad med den triumferande skaran. Vi minns dem med tacksamhet. Kämpar som likt stora rotfasta furor, stod där fast förankrade i alla stormar församlingen genomgått. En efter en har de dock fällts. Och alla de andra, som inte syntes så mycket - men som ändå var med i upp- och nedgång.

De är över nu. Kvar är vi, en handfull bara - med med samma Herre i sällskap
Vi har samma förunderliga budskaps säde att så - och vi sår , medan vi
väntar på skörd. Väckelsetider gav anledning att bygga Bultsbols Missions-
hus 1883, väckelsen 1885-86 fyllde missionshuset med behovets barn,
1906-07, 1914-20, 1930-33 var andra besökelsens tider. Vi lever idag i
väckelsens advent. Och vårt öra hör en ny ton, som ni gamla känner väl
igen. Det är bruset av väckelsens regn.

Några har kommit , flera vi väntar
ängeln med bönsvar på himlaport gläntar.

O, hjälp oss o Herre Din frälsning att bida.
Du är ju här redan och står vid vår sida.

Här äer du de unga som blomknoppar stå,
Led dem till dig att de livsmening få.

Här är de alla som i arbetet stå,
De bära sitt ansvar i vardag så grå.

Du ser ock de gamla som kraften har mist,
De orka ej mera o, hjälp dem till sist.

Hjälp oss att finna vägen till dig,
Hjälp oss att öppna hjärtan för dig.

Reginald Staaf